תפארת שלמה — אמור

ויאמר ה' אל משה אמור אל הכהנים בני אהרן וכו'. ופרש"י אמור ואמרת להזהיר הגדולי' על הקטנים. יש לרמז בזה עפ"י מ"ש בפי' המשנ' בזבחים פ"ט הצמר שבכבשים והקרנים והטלפים בזמן שהם מחוברים יעלו פרשו לא יעלו. עפ"י הידוע גודל מעלת הצדיקים ודיבוק חכמים שבדור אשר מפיהם אנו חיים וכל הדבוק בהם לא יזנח לעולם להיות לו עלי' להכלל בתוך הצדיקים בעבודתם כמ"ש יברך יראי ה' הקטנים עם הגדולים. פי' אם הקטנים הם מחוברים עם הגדולים גם הם בכלל הברכה כמ"ש אכלתי יערי עם דבשי. וז"פ המשנ' הצמר שבכבשים כו' כ"ז שהם מחוברים יעלו אפילו הם דבר נמאס וריחו רע עכ"ז אם הם מחוברי' יעלו גם כן לריח ניחח. פרשו לא יעלו. לרמז אם הם פורשים מן הצדיק ח"ו לא יעלו אין לו עוד עלי' כלל. ודבר זה גלה לנו הבעש"ט ז"ל בדורו ומאז כן בכל דור ודור ודורשיו עד ביאת הגואל כל הדבוק בהם יש להם עלי' לכל הנשמות לא ידח מהם נדח. וז"ש אמור אל הכהנים כו' ופרש"י להזהיר הגדולים על הקטנים לזרז הצדיקים שבדור להעלות את הקטנים עמהם בעבודתם כמ"ש יוסף לאחיו לא תראו פני בלתי אחיכם אתכם. פי' לפי דעותיכם שאני שפל בעיניכם כמו שעלה ברוחם לדון אותו להריגה ח"ו. לזאת אמר להם לבל יזנחו אותו ולהעלות גם אותו עמהם. כמ"ש להזהיר הגדולי' על הקטני'. והבן:

אמור אל הכהנים בני אהרן לנפש לא יטמא בעמיו. יל"ד הול"ל לא יטמאו לשון רבים (וכן היא הקושיא בזוה"ק). אך הנ"ל דהנה כתיב את אישי ה' לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קודש. הנה אישי ה' הוא כמ"ש ואישי ישראל ותפלתם באהבה תקבל ברצון. שהכוונה היא על נשמות ישראל להיות להם עלי' כנודע. והנה זהו ג"כ ענין אהרן הכהן ובניו לראות להעלות נשמות ישראל למעלה כי כן אהרן הכהן למטה דוגמת מיכאל כה"ג למעלה שעומד ומקריב נשמות ישראל כיל"ח. וזהו עבודת אהרן ובניו אנשי חסד להשפיע ולגמול חסד עם החיים והמתים להחיותם ולהעלותם כמו שכתוב מכלכל חיים בחסד מחי' מתים ברחמים רבים. והוא שנא' באהרן ויעמוד בין החיים ובין המתים כי הוא עומד לגמול חסד בין עם החיים בין עם המתים כנ"ל. וז"ש אצל כה"ג ביום הכפורים ויצא אל המזבח אשר לפני ה' ויכפר עליו ולהלן הוא אומר ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר. דיש לדקדק מהו הכפרה אשר לגוף המזבח שצוה לכפר עליו מלבד עם הקהל. אך הכוונה רמזו על המזבח שלמעלה אשר לפני ה' שיהי' עלי' להנשמות שמיכאל מקריב על המזבח שלמעלה. וזש"נ לנפש לא יטמא בעמיו ר"ל שהכהן לא יתן ויניח שום נפש מישראל ליטמא וליפול אך יתקן אותה ויעלה אותה מ"נ למלכות שזהו כי אם לשארו הקרוב אליו כמ"ש והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים שהיא בחי' המלכות כנודע. והבן:

קדושים יהיו לאלהיהם כו' כי את אשי ה' לחם אלהיהם הם מקריבים והיו קדש ואח"כ נאמר עוד וקדשתו כי את לחם אלקיך הוא מקריב קדש יהי' לך. הנ"ל לרמז בכפל הכתובי' הללו בלשון אחד. דהנה תחלה אמר כי את אשי ה' הוא רומז לחכמה כמבואר בזוה"ק. לחם גימט' ג' הויו"ת ע"ח. אלהיה"ם גימ' צ"א הוי' אדנ"י הם מקריבין ומיחדין כל העולמות מבחי' או"א עד סוף כל דרגין. ואח"כ אמר וקדשתו כי את לחם גימט' מזל"א אלקיך גימט' ס"ו גימ' שם אדנ"י עם הכולל. קדוש יהי' לך שימשוך הקדושה והשפעה לשם אדנ"י ויהי' לך שתלך ההשפעה אל בנ"י. אמן:

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בנ"י אני ה' מקדשכם המוציא אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני ה'. ונקדים מ"ש בפר' ויקרא בפ' ואת אשר חטא מן הקודש ישלם וכו'. מעלת ק"ש במס"נ הוא תיקון לפגם הברית וז"ש וא"ת אשר חטא או"ת אשר חטא מן הקודש ישלם מ"ן ר"ת מס"נ ע"י הקדושה ישלם. וז"ש בתיקון שלשה משמורו' אמר לי' קב"ה ובשר קודש יעברו מעליך בטלו מיניהו ברית קדישא וכיון דשמע אברהם אמר ימחו על קדושת שמך. הפי' שהמליץ טוב על בנ"י שיש להם תיקון ע"י המס"נ על קדושת שמך כמ"ש בכתבי האר"י ז"ל כי ענין הקדושה הוא המס"נ כמ"ש ונקדשתי בתוך בנ"י. וז"ש כל הקורא ק"ש מזיקין בדילין ממנו. הם דמעת העשוקים שיצאו ממנו ח"ו. וע"י הק"ש יש להם תיקון להיות בדילין ממנו. וז"ש איש חרבו על ירכו מפחד בלילות חרב"ו עולה רי"ו גבורה וגם על ידי הקדושה שאנו אומרים בתפלה יש ג"כ עלי'. ולזה סמיכת הברכות אתה גבור כו' מחי' מתים אתה רב להושיע. לפמ"ש כי גדול יום הגשמים כתחיית המתי'. כי ענין העלאת הני"ק הוא בחי' תחיית המתים להני"ק שנפלו לתהומא רבא ועל ידי הגשמים עולין הצמחים והוא העלאת הני"ק. וז"ש מחי' מתים ר"ב להושיע כמ"ש ויצבור יוסף ב"ר הם ר"ב ניצוצות שהעלה יוסף ממצרים. וז"ש מחי' מתים ברחמים רבים להעלות אותם לבחי' רחם של הקדושה. וז"ש קדש לי כל בכור פטר כל רחם בבנ"י באדם ובבהמה. בכור הוא המחשבה אשר עי"ז נפלו הני"ק באדם ובבהמה. רפ"ח עם הכולל עולה כמנין פט"ר כל רחם שיעלו להקדושה לבחי' רחם כל הרפ"ח ני"ק שנפלו בבחי' גלגול באדם ובבהמה. וז"ש ועברתי בארץ מצרים וכו' והכיתי כל בכור בארמ"צ מאדם עד בהמה מארץ" מצרים" ס"ת עולה ק"ל נגד ק"ל שנה של אדה"ר שנפלו ממנו הי' להם עלי' ע"י המס"נ שהי' להם בשעת עשיית הקרבן פסח כידוע. וז"ש כי ביד חזקה הוציא ה' אתכם מארץ מצרים. כי זהו בחי' גבורה והעלאת הני"ק כמ"ש בברכת אתה גבור כו' מכלכל חיים בחסד מחי' מתים כו' ומקיים אמונתו לישיני עפר הכל רומז על העלאת הני"ק שנקראו מתים. מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים גם כן רומז על הנ"ל. ולזה סומכים תיכף ברכת אתה קדוש רומז ליעקב אבינו קדוש ישראל כי ע"י המס"נ בקדושה יחזור הכל למקום הקדושה . וזה הרומז ג"כ בפסוק הנ"ל ונקדשתי בתוך ברי אני ה' מקדשכם המוציא אתכם מארץ מצרים לשון עתיד כי ע"י הקדושה במס"נ הוא תמיד בפועל כן להוציא הני"ק מעומק הקליפות שהוא בחי' יציאת מצרי' כנ"ל:

כל איש אשר בו מום מזרע אהרן לא יגש להקריב כו' לחם אלהיו' מקדשי הקדשים יאכל אך אל הפרכת לא יגש כו' ע"ש. הנראה בביאור הכתובים עפ"י מה שאמרו חכז"ל הוה מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום וכו' למה תלה ענין הזה באהרן דוקא ולא אמר סתם להיות אוהב שלום ורודף שלום. אך הנה אי' בזוה"ק קראו לאהרן שושבינא דמטרוניתא. ביאור הענין כי הנה אהרן הכהן כל מעשיו בכל עבודתו הי' כוונתו רק לעשות היחוד והשלום בעולמו' העליוני' לאוקמא שכינתא מעפרא ולקרבה אל דודה כידוע ענין זה בסוד הקרבנות וזה שהי' מצפה להיות שלום בין ישראל לאביהם שבשמים בחי' שלום מלכות ולזה הסיום בברכת כהנים הוא השלום כי הברכה היא להיות שלום בעליונים ובתחתונים ביחוד כנ"י עם דודה ועד"ז אמה"כ והי' אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היו' לאהבה כו' כי הנה זה כל האד' מחויב להיות מתלמידיו של אהרן לכוון את לבו בכל עבודתו ועשיית מצותיו לאוקמי שכינתא מעפרא לגרום היחוד וזיווג בכל העולמות ובארבע אותיות השם כי בעוה"ר עתה בגלות אין השם שלם. ועל הסוד הזה עיקר כל העבדות כמ"ש ואתם הדבקים בה' כו' חיים כולכם היום. פי' על הענין הזה שתהיו אתם הדבקים בה' לקרב לעשות היחוד בשם הוי' ע"ז חיים

כולכם היום. כי רק זה הוא חייכם על האדמה הזאת ובעבור זה לבדכם באתם בעוה"ז כמבואר בזוה"ק בשיר השירים בפ' השבעתי אתכם בנות ירושלים כו'. כי כל נשמה כשירדה לעוה"ז משביעין אותה תחלה להיות מעירה ומעוררה את האהבה עד שתחפץ ע"ש. אמנם יש כמה צדיקים אשר כל ענינם הוא רק לתקן את עצמם בחי' נר"נ שלהם אם כי גם הם צדיקים יחשבו ויגיעו לעוה"ב בשכר מעשיהם הטובים אך לא זה דרך הנכון לפני ה' לאשר אינם משגיחים על העיקר לקרב הגאולה בהיחוד כי בעוה"ר עתה השכינה היא בגלות עומדת ומתחננת לכל אחד מבנ"י לאמר חוסה נא עלי והושיעני והצילני ממאסר כי עתה הנני בידך כמו שדרשו חכז"ל במסכ' פיאה (פ"ה מ"ד) בעל הבית העובר ממקום למקום וצריך ליטול כו' כשיחזור לביתו ישלם. וחכמים אומרים עני הוא באותו שעה ע"ש. בעה"ב רומז לקב"ה שהי' לו בית המקדש ונחרב בעוה"ר והנה הוא עובר ממקום למקום על כל אחד ואחד אשר נגע יראת ה' בלבו וכביכול הוא מצפה עלינו אולי ישים דבר על לבו לעורר רחמים והיחוד עלי'. אך עתה הוא עני באותו שעה כי בגלות הוא אסור בזיקים וזה הרמז באותו שע"ה הוא מלכו"ת כמבואר בספרים אין לך אדם שאין לו שע"ה. יפה שעה אחת בתשובה ומעש"ט כו' להמשיך ש"ע נהורין לה'. והנה להיות עיקר העבדות לתיקון היחוד אמר הכתוב על חומותיך ירושלים הפקדתי שומרים כו' המזכירים את ה' אל דמי לכם. השומרים הם הצדיקים הבוכים ומתאוננים על חומת ירושלים החריבים והם שומרים לבקר הוא הגאולה. המזכירי' את ה' ר"ל המיחדים שם הוי' ב"ה בחי' יחוד והשפע'. א"ל דמ"י לכ"ם כיל"ח. וע"ז הרמז בא הענין אצל אחי יוסף שהתגולל הדבר ואמרו אבל אשמים אנחנו על אחינו אשר ראינו צרת נפשו בהתחננו אלינו ולא שמענו הוא עפ"י הידוע שכל גלגולי הסיבות של עשרת השבטים עם יוסף הכל רומז על ענייני הגלות. כי בגלות אין היחוד גמור ואין איש שם על לב. ואמר הכתוב כי באחרית הימים יאמרו בנ"י אבל אשמים אנחנו על אחינו. יתוודו בעצמם על אחינו כמ"ש למען אחי ורעי כו'. ר"ל יתוודו כי אשמים הם על אשר לא שמו על לב לקרב היחוד אשר ראינו צרת נפשו היא השכינה כמ"ש נפשי לאדני משומרים לבקר. נפשי היא נפש דוד כיל"ח. משמרים לבקר הם המשמרי' לבקר הגאולה שיהי' הגאולה כמ"ש ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ה' אחד ושמו אחד. וזה שאמרו אשר ראינו צרת נפשו היא השכינה שלא נעשה היחוד בהתחננו אלינו כי כביכול מבקש לכאו"א לחלץ ממסגר אסיר. ובכן הוא הרמז בסוד העליון ענין אחי יוסף כי הם שלחו את יוסף בגלות ולא עזרו לו אך הוא הושיע את עצמו ועלה למלכות והם התוודו על עוון'. וכן אתה ה' לעולם תשב והי' ה' למלך על כל הארץ כי וארא ואין איש ותושע לו ימינו וזרועו ותהי' הגאולה בלי ספק במהרה. אך אנו מבקשים ע"ז למה לנצח תשכחנו תהי' השכחה הזאת אתנו לבל נזכור אנחנו היחוד בשלימות לקרב הגאולה ע"י מעשינו שתהי' הגאולה בעזרת ישראל ע"י מעשיהם הטובים כי כן יש צדיקים אשר עובדים ה' בכל לבבם אבל אינם זוכרי' כלל מזה. והנה לעומת זה הוא שאמרו חכז"ל הוי מתלמידו ושל אהרן אוהב שלום ורודף שלום כי הוא הנקרא שושבינא דמטרוניתא בהיות כל ימיו עוסק רק בתיקון השכינה לקרבה אל דודה וזהו אוהב שלום בעליונים ורודף שלום פי' הי' רודף לעקור השלום דסט"א ויתפרדו כל פועלי און אז יעלה השלו' דקדושה כמ"ש וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק וזה הכוונה שהי' אהרן עושה שלום בין אדם לחברו פי' בעולם אד"ק לחבירו לעולם חבירו ובין איש לאשתו פי' דו"נ. זה היתה כוונתו של אהרן כל הימים. הנה ע"ז באו הכתובים הללו להוכיח כל איש אשר בו מום מזרע אהרן. פי' שאינו מבחי' הכוונה של אהרן הרל הנה איננו בבחי' השלימות ומום בו לא יגש להקריב. אף אם הוא באמת צדיק ולחם אלהיו מקדשי הקדשים יאכל. אך אל הפרכת לאיבא כי יש בחי' מעלה בעולמות העליונים. הנקרא מבית לפרכת אל זה לא יבא ואל המזבח לא יגש להקריב כנ"ל. השם ישימנו מהמיחדים שמו באהבה. אמן:

וידבר ה' כו' איש איש מבית ישראל וכו' אשר יקריב קרבנו לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לעולה. יל"ד בפסוק הזה שמתחיל בל' יחיד ומסיים בלשון רבי' הי' לו להתחיל ג"כ בלשון רבים. אכן יבואר עפ"י מ"ש בפ' העקידה ויבקע עצי עולה כמבואר בהאר"י ז"ל שבשעת העקידה היו כלולים כל הנשמות. שכוונתו הי' שם לאכפיא כל הדינים תחת החסדים מכל נשמות בנ"י עד סוף כל הדורות כמ"ש וילכו שניהם יחדו. פי' שילכו החסדים תמיד עם הגבורות ויגברו החסדים עליהם. והענין כי הגבורות והדינין אשר על האדם הם על ידי כח היצה"ר שמבלבל את האדם בתחבולותיו הן על ידי התאוות רעות או שמביאו לידי עצבות ומ"ש ודאגות עוה"ז לכן הי' ענין העקידה לכבוש היצה"ר ולהגביר החסדים על הגבורות כנ"ל. וידוע ענין האבות הקדושים שהיו עובדים בכח קדושתם עלכל הדורות הבאים אחריהם להקל מהם כמ"ש יפה כח הבן מכח האב. פי' ע"י כח האב המסייע לבנו. לכן גם א"א ע"ה שלא הי' לו שום עבדות עבור עצמו לכבוש היצר שהי' כולו טוב אך להקל על הדורות הבאים אחריו כמ"ש אשר יצוהאת בניו ואת ביתו אחריו. פי' שכל המצות שהי' עושה הי' ג"כ עבור ביתו אחריו להקל מעליהם שיהי' בכחם לכבוש היצר. וז"ש במשנת ר' ישמעאל בי"ג מדות התורה נדרשת בהן. דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא. פי' הנשמה שהיה בכלל בנשמת אדה"ר כמ"ש חלקי ה' אמרה נפשי לא ללמד על עצמו יצא י"ח רק ללמד על הכלל כולו יצא לדורות הבאים אחריו. לכן אומרים בכל מצוה בשם כל ישראל. וזה הפי' וחסד ה' מעולם ועד עולם על יראיו. כי ענינו החסד שנוגע בעוה"ז בצרכי בנ"א בני חיי ומזוני הוא דבר שיש לו סוף. אך בעניני העבדות לעשות רצונו ית"ש הוא קיום לעד וחסד לעולם וגדול מאד כמ"ש כי חסדך גדול עלי והצלת נפשי משאול תחתי' כי החסד הזה הוא הגדול מאד שיש כח באדם להציל נפשו מעבור ברשת היצה"ר בתחבולות מתהפך על האדם לבטלו מעבודת הבורא ב"ה. וזה הענין שאמרו המלאכים לא"א כן תעשה כאשר דברת. לכאורה קשה דהול"ל כן נעשה דהלא הם היו צריכין לעשות כרצונו. אך הכוונה שהיו מברכי' אותו בזה שיזכה לעשות כאשר דבר ולא יהי' לו שום מניעה. וז"ש וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד זהו הטובה להביא לבחי' העשיה כנ"ל. נחזור לביאור הכתוב איש איש כי זהו מעלת איש היהודי כשהוא במעלה העליונה אשר יקריב קרבנו כי כל המצות הם נקראים קרבן שמקריב עצמו לפני ה' לכל נדריהם ולכל נדבותם אשר יקריבו לה' לקרב הכל לפני ה' להיות עולה לה'. והבן:

ובני ישראל עשו כאשר צוה. הנ"ל עפ"י הידוע מספרים שאותו בן הישראלית הי' שורש פורה כו' כרמוז בר"ת ונוקב שם ה'. וע"י רשעתו הי' מביא מחשבות רעות בלב בנ"י וז"ש וינצו במחנה שהי' בהם בכלל איש ישראל עירוב מחשבות רעות ולזאת מסיי' הכתוב וירגמו אותו אבן ואח"כ ובנ"יעשו כאשר צוה ה' את משה עי"ז היו יכולין לעשות כאשר צוה ה' את משה להיות מחשבותם נכונה לה'. כמ"ש ובערת הרע מקרבך. כי לכאורה הי' תמוה בעיניהם להרוג איש מישראל. ולזה אמר ובערת הרע מקרבך כי הרשע הזה מביא שורש פורה בקרבך. וכאשר יתפרדו פועלי און אזי הדרך נכונה לפני אוהבי ה' לעשות רצונו ית"ש. וכאשר עינינו הרואות בעוה"ז כאשר יש ח"ו שינוי אויר ע"י איש אחד שיש לו ח"ו מיחוש החולי יכול ג"כ להזוק לאחרים. ה' ישמרנו ויצילנו מכל רע בזה ובבא: